

BIỆN PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG GIÁO DỤC CHÍNH TRỊ, NẮM VÀ GIẢI QUYẾT TƯ TƯỞNG TRONG QUẢN LÝ BỘ ĐỘI Ở ĐƠN VỊ CƠ SỞ QUÂN ĐỘI HIỆN NAY

Đoàn Đình Thảo - Học viện Chính trị, Bộ Quốc phòng

Ngày nhận bài: 20/12/2018; ngày sửa chữa: 08/01/2019; ngày duyệt đăng: 11/01/2019.

Abstract: Political education, understanding and resolving ideology in the management of the soldiers is one of the key contents, is very important task in the party work, in political task in the basic military unit. Well performing this task will directly build for leaders and soldiers with strong political bravery, fostering revolutionary ideals, strengthening beliefs, willpower to prevent and repel the degradation of ideology, morality, lifestyle, manifestations of “self-evolutions”, “self-transformation”, maintain and promote the quality of “Uncle Ho's soldiers”; contribute to building the army in the direction of revolution, regularity, elite, modern step by step, truly worthy of being the core force in the construction and protection of the socialist Vietnam.

Keywords: The ideology of soldier; political education; soldier management; military units.

1. Mở đầu

Những năm qua, công tác giáo dục chính trị (GDCT), nắm và giải quyết tư tưởng trong quản lý bộ đội luôn được đặc biệt quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo, tổ chức thực hiện có hiệu quả, với nhiều nội dung, hình thức, phương pháp phong phú, đa dạng, phù hợp. Các cấp ủy, chính ủy, chính trị viên, người chỉ huy trong quân đội luôn đề cao trách nhiệm trong chỉ đạo, tổ chức, hướng dẫn, kiểm tra các nội dung công tác tư tưởng ở đơn vị, từ đó, kịp thời giải quyết các vấn đề tư tưởng nảy sinh. Trận địa tư tưởng của Đảng trong quân đội được giữ vững, tuyệt đại đa số cán bộ, chiến sĩ có bản lĩnh chính trị vững vàng, nêu cao ý thức, trách nhiệm, tự lực, tự cường, chủ động, sáng tạo, sẵn sàng nhận và thành thắng lợi mọi nhiệm vụ được giao.

Tuy nhiên, trước tác động của mặt trái nền kinh tế thị trường, sự bùng nổ thông tin trong cách mạng công nghiệp 4.0, những hiện tượng tiêu cực, tệ nạn xã hội chầm chậm được đẩy lùi. Sự trỗi dậy của chủ nghĩa cá nhân, lối sống thực dụng, sự lệch lạc về định hướng giá trị sống đã tác động đến nhận thức của cán bộ, chiến sĩ. Các thế lực thù địch tiếp tục đẩy mạnh chiến lược “Diễn biến hòa bình”; “phi chính trị hóa” với những thủ đoạn mới hết sức tinh vi, xảo quyệt làm ảnh hưởng không nhỏ đến kết quả GDCT, quản lý tư tưởng. Bên cạnh đó, một số cấp ủy, chỉ huy cơ quan, đơn vị, nhất là ở đơn vị cơ sở chưa phát huy hết trách nhiệm trong quản lý bộ đội; chưa kết hợp chặt chẽ giữa lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện của cấp ủy, chính ủy, chính trị viên với người chỉ huy trong công tác GDCT, nắm, quản lý tư tưởng và duy trì kỷ luật; việc nắm tình hình và xử lý những tình huống tư tưởng nảy sinh chưa chặt chẽ, thiếu kịp thời, còn bị động, lúng túng.

Việc thực hiện nền nếp, chế độ nắm, phân loại, đánh giá tình hình tư tưởng của cán bộ, chiến sĩ ở một số đơn

vị còn mang tính hình thức, đối phó, chưa thực chất. Một bộ phận cán bộ, đảng viên trong đó có cả cán bộ chủ trì, chưa thực sự tự giác, gương mẫu trong học tập, rèn luyện. Tinh thần tự giác, tự quản lý của quân nhân còn yếu, nhất là trong giờ nghỉ, ngày nghỉ, khi đi phép, tranh thủ, bộ phận công tác nhỏ lẻ. Trước tình hình đó, các đơn vị cơ sở quân đội cần có nhiều biện pháp tích cực hơn nữa để nâng cao chất lượng GDCT nắm và giải quyết tư tưởng của bộ đội trong giai đoạn hiện nay.

2. Nội dung nghiên cứu

Trước yêu cầu, nhiệm vụ xây dựng Quân đội trong tình hình mới, để tiếp tục nâng cao hiệu quả công tác GDCT, nắm và giải quyết tư tưởng trong quản lý bộ đội ở đơn vị cơ sở. Thời gian tới cấp ủy, chính ủy, chính trị viên, người chỉ huy các cấp cần chú trọng tập trung làm tốt một số nội dung, biện pháp sau:

2.1. Tăng cường lãnh đạo, chỉ đạo của cấp ủy, chính ủy, chính trị viên, người chỉ huy các cấp trong công tác giáo dục chính trị, nắm và giải quyết tư tưởng bộ đội gắn chặt với quản lý, duy trì kỷ luật ở đơn vị cơ sở

Hàng năm, trước, trong và sau các nhiệm vụ huấn luyện, sẵn sàng chiến đấu; dã ngoại kết hợp làm công tác dân vận; ngày nghỉ lễ, tết; nghỉ đệm giữa các giai đoạn huấn luyện; ngày kỷ niệm; ngày truyền thống. Các đơn vị cơ sở phải chủ động đưa nội dung công tác GDCT, nắm và quản lý tư tưởng, duy trì kỷ luật vào nghị quyết lãnh đạo của cấp ủy, kế hoạch công tác của chính ủy, chính trị viên, người chỉ huy, qua đó làm tốt công tác tuyên truyền, giáo dục, xây dựng động cơ, thái độ, trách nhiệm đúng đắn, bản lĩnh chính trị vững vàng, kiên định, ý thức chấp hành pháp luật Nhà nước, kỷ luật quân đội cho cán bộ, chiến sĩ. Gắn đôi mới nội dung, hình thức, phương pháp

giáo dục chính trị với đổi mới công tác quản lý tư tưởng tập trung giải quyết những vấn đề trọng tâm, trọng điểm, khâu yếu, mặt yếu của đơn vị. Đồng thời, chính ủy, chính trị viên thường xuyên trao đổi, bàn bạc, thống nhất với người chỉ huy các cấp duy trì đơn vị thực hiện nghiêm Điều lệnh, Điều lệ, chế độ nền nếp chính quy, rèn luyện kỉ luật ở đơn vị một cách toàn diện, đồng bộ. Bên cạnh đó, kết hợp chặt chẽ giữa kiểm tra, giám sát với mở rộng dân chủ đối thoại, phát huy vai trò của cơ quan chức năng và của quần chúng nhằm đánh giá đúng thực trạng tình hình tư tưởng và kỉ luật trong đơn vị, tìm ra được những điển hình tiên tiến, phương pháp, cách làm mới có hiệu quả để phát huy, nhân rộng, đồng thời phát hiện những hạn chế, bất cập để có biện pháp khắc phục kịp thời, tránh mọi biểu hiện xa cách, thờ ơ vô cảm với khó khăn của bộ đội, bị động trong nắm và giải quyết tư tưởng trong quản lý bộ đội ở đơn vị cơ sở.

2.2. Đổi mới nội dung, hình thức, phương pháp công tác giáo dục chính trị với tiếp tục đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, đề cao trách nhiệm noi gương của cán bộ ở đơn vị

Để làm tốt nội dung này, các đơn vị cơ sở cần tiếp tục quán triệt sâu sắc và tổ chức thực hiện nghiêm túc quy chế giáo dục chính trị trong quân đội nhân dân và dân quân tự vệ Việt Nam (Ban hành kèm theo Quyết định số 438/QĐ-CT ngày 21/3/2016 của Chủ nhiệm Tổng cục Chính trị); Đề án “Đổi mới công tác giáo dục chính trị tại đơn vị trong giai đoạn mới”; Thông tư số 104/2014/TT-BQP quy định về “Chế độ, định mức, tiêu chuẩn đời sống văn hóa, tinh thần trong quân đội nhân dân Việt Nam”. Đồng thời, tăng cường công tác quản lý, nắm tình hình tư tưởng để xác định nội dung, hình thức, phương pháp GDCT và thông qua công tác GDCT để có biện pháp quản lý tư tưởng hiệu quả; gắn đổi mới nội dung, hình thức với cải tiến phương pháp, phương tiện giáo dục theo hướng gợi mở, tiếp nhận thông tin một cách “tích cực”, định hướng tư tưởng rõ ràng, có tính chiến đấu cao. Trong quá trình thực hiện cần kết hợp chặt chẽ giữa tuyên truyền, giáo dục, nâng cao bản lĩnh chính trị, lập trường giai cấp công nhân với đấu tranh phòng, chống âm mưu “phi chính trị hóa” quân đội của các thế lực thù địch.

Bên cạnh đó, tiếp tục đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, đẩy mạnh thực hiện Cuộc vận động “Phát huy truyền thống, cống hiến tài năng, xứng danh Bộ đội Cụ Hồ” gắn với tổ chức thực hiện có hiệu quả Nghị quyết Trung ương 4 (khóa XII) về xây dựng, chỉnh đốn Đảng, bảo đảm thực chất, có chiều sâu; quán triệt và thực hiện Nghị quyết Trung ương 8 (khóa XII) về trách nhiệm noi gương của cán bộ, đảng viên với phương châm: Làm việc theo chức trách, nêu gương trong hành động; nêu cao tính gương mẫu của

đội ngũ cán bộ, đảng viên về đạo đức, lối sống, tác phong công tác; tình cảm trách nhiệm, tình thương yêu đồng chí, đồng đội đối với cán bộ, chiến sĩ thuộc quyền. Trong giáo dục, quản lý bộ đội cần phát huy dân chủ, thể hiện tình thương, trách nhiệm; tuyệt đối không được có hành động, biểu hiện quân phiệt, xúc phạm danh dự chiến sĩ và cấp dưới. Từ đó nhằm tạo ra phong trào thi đua sâu rộng học tập, tu dưỡng, rèn luyện đạo đức cách mạng theo tấm gương của Bác Hồ, làm chuyển biến mạnh mẽ nhận thức tư tưởng và hành động, nói đi đôi với làm, khắc phục sự suy thoái về chính trị tư tưởng, đạo đức, lối sống của một số cán bộ, chiến sĩ hiện nay.

2.3. Phát huy sức mạnh tổng hợp của các tổ chức, các lực lượng, đội ngũ cán bộ chủ trì các cấp nhằm nâng cao chất lượng công tác giáo dục chính trị, nắm và giải quyết tư tưởng bộ đội ở đơn vị

Chú trọng phát huy vai trò của cấp ủy, tổ chức Đảng, chính ủy, chính trị viên, người chỉ huy trong xây dựng nghị quyết lãnh đạo, chỉ đạo, tổ chức thực hiện bảo đảm chặt chẽ, bám sát thực tiễn và tình hình tư tưởng của bộ đội. Tăng cường phát huy vai trò tham mưu, hướng dẫn, kiểm tra, xây dựng nội dung kế hoạch của cơ quan chính trị, cán bộ chính trị và cán bộ làm công tác tuyên huấn. Phát huy vai trò tích cực, xung kích của các tổ chức quần chúng trong đơn vị, như: Đoàn Thanh niên, Hội Phụ nữ, Công đoàn, phối hợp cùng cấp ủy, chính quyền địa phương, gia đình quân nhân để quản lý, giáo dục bộ đội giúp cho cán bộ, chiến sĩ yên tâm công tác, sẵn sàng nhận và hoàn thành mọi nhiệm vụ được giao. Đặc biệt chú trọng tăng cường giáo dục, bồi dưỡng nâng cao trình độ, năng lực quản lý, phương pháp, kĩ năng tiến hành công tác tư tưởng; kĩ năng tư vấn, trợ giúp về tâm lí; kĩ năng ứng xử và phương pháp giải quyết các vấn đề nảy sinh trong nắm và quản lý bộ đội cho đội ngũ cán bộ các cấp, nhất là cán bộ đại đội, trung đội, tiểu đội là những người gần gũi, sâu sát thường xuyên nhất với bộ đội từ đó tránh những bị động, bất ngờ về nắm và giải quyết tư tưởng.

Cùng với đó, cần chủ động phát huy tốt vai trò của các thiết chế văn hóa ở đơn vị: Nhà bảo tàng, Nhà truyền thống, Phòng Hồ Chí Minh; các phương tiện trực quan như: Panô, áp phích, tranh tuyên truyền, cô đọng, hệ thống loa truyền thanh nội bộ, băng đĩa hình truyền thống, gắn với duy trì nghiêm nền nếp chế độ giao ban, báo cáo tình hình tư tưởng và dư luận xã hội, nâng cao chất lượng, hiệu quả đánh giá, phân loại tư tưởng; chủ động dự báo, định hướng tư tưởng; có biện pháp phòng ngừa, ngăn chặn và giải quyết tốt các vấn đề nảy sinh về tư tưởng của cán bộ, chiến sĩ, nhất là đối với quân nhân cá biệt, chiến sĩ mới, bộ phận công tác nhỏ lẻ; giải quyết kịp thời, dứt điểm các hành vi, vụ việc vi phạm kỉ luật, không để từ vụ việc nhỏ nảy sinh thành vụ việc phức tạp.

2.4. Nắm chắc tình hình tư tưởng của bộ đội, kịp thời cổ vũ, động viên, phát huy tư tưởng tích cực, tiến bộ, đấu tranh với hiện tượng tiêu cực, lạc hậu ở đơn vị cơ sở

Cấp ủy, chính ủy, chính trị viên, người chỉ huy các cấp phải quản lý chặt chẽ tình hình chính trị nội bộ, nắm vững tâm tư, tình cảm của cán bộ, chiến sĩ để dự báo, phân tích, đánh giá đúng tình hình tư tưởng và tiến hành các biện pháp quản lý hiệu quả; kịp thời ngăn ngừa vi phạm pháp luật, kỉ luật, những biểu hiện suy thoái về chính trị, tư tưởng, đạo đức, lối sống, không để xảy ra bất ngờ về tư tưởng. Chú trọng nắm chắc về hoàn cảnh xã hội, lịch sử gia đình, quá trình thực hiện nhiệm vụ của quân nhân, những diễn biến tư tưởng, tâm trạng của quân nhân, tinh thần, trách nhiệm, thái độ hành vi trong chấp hành pháp luật Nhà nước, kỉ luật quân đội và chế độ quy định đơn vị, thông qua phương pháp trực tiếp và gián tiếp như trao đổi, điều tra xã hội học, thông qua gia đình, người thân, bạn bè, các mối quan hệ xã hội, từ đó rút ra những khuynh hướng tư tưởng cũng như trần trở, bức xúc và nguyện vọng mong muốn của bộ đội để có những biện pháp giải quyết kịp thời, hiệu quả. Đồng thời, tăng cường công tác kiểm tra, nắm chắc tình hình mọi mặt của đơn vị, biểu dương, khen thưởng kịp thời những gương người tốt, việc tốt, xây dựng và nhân rộng điển hình tiên tiến đi đôi với đấu tranh, phê phán những biểu hiện tư tưởng ngại khó, ngại khổ, thiếu tinh thần trách nhiệm trong học tập, rèn luyện, công tác, chống những biểu hiện “tự diễn biến” “tự chuyển hóa” về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống. Kiên quyết xử lí những trường hợp vi phạm kỉ luật, pháp luật bảo đảm nghiêm túc, công khai, công bằng tạo sự đồng thuận, có ý nghĩa giáo dục phòng ngừa trong đơn vị.

2.5. Thường xuyên xây dựng môi trường văn hoá lành mạnh, phong phú, tạo bầu không khí vui tươi, dân chủ trong đơn vị

Môi trường văn hoá lành mạnh là điều kiện nuôi dưỡng và phát huy những phẩm chất tốt đẹp của người quân nhân cách mạng, làm cơ sở nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác tư tưởng trong quản lí bộ đội, giúp cho bộ đội thêm gắn bó, yêu mến đơn vị, góp phần ngăn chặn vi phạm pháp luật Nhà nước, kỉ luật Quân đội, quy định của đơn vị, tạo “miền dịch” với các sản phẩm văn hóa xấu độc, tệ nạn xã hội xâm nhập vào đơn vị. Chính vì vậy, việc xây dựng môi trường văn hóa phải làm cho văn hóa thấm sâu, lan tỏa vào mọi hoạt động của bộ đội và làm ngời sáng hình ảnh “Bộ đội Cụ Hồ” trong lòng nhân dân, góp phần nâng cao nhận thức chính trị, bồi dưỡng phẩm chất đạo đức, văn hóa cho cán bộ, chiến sĩ; cổ vũ, biểu dương cái tốt, cái đẹp, phê phán và lên án cái xấu, cái ác, cái lạc hậu trong đơn vị. Bên cạnh đó, các đơn vị cần phát huy dân chủ, tính sáng tạo của cán bộ, chiến sĩ trong tạo dựng, chỉnh trang vườn hoa, cây cảnh, khu tặng gia, khu vui chơi, thể dục, thể thao tạo được ấn tượng tình cảm tốt đẹp của cán bộ, chiến sĩ và cấp ủy, chính quyền đoàn thể và nhân dân trên

địa bàn đóng quân và công tác. Thường xuyên củng cố kiện toàn, đổi mới hoạt động của các thiết chế văn hóa ở đơn vị cơ sở như: thư viện, phòng đọc, nhà truyền thống, phòng Hồ Chí Minh, bảng tin...); quản lí tốt cơ sở vật chất phục vụ hoạt động văn hoá, giáo dục quân nhân quan điểm giữ tốt, dùng bền, sử dụng đi đôi với bảo trì, nâng cấp; đồng thời đấu tranh chống biểu hiện trông chờ, ỷ lại vào cấp trên hoặc phô trương, hình thức; ngăn chặn và vô hiệu hoá mọi sự thâm lậu của các loại văn hoá độc hại đối với cán bộ, chiến sĩ; chủ động đấu tranh với các luận điệu tuyên truyền, xuyên tạc của các thế lực thù địch; giữ vững và phát huy môi trường văn hoá lành mạnh, đẩy lùi các tệ nạn xã hội, giảm các vụ việc vi phạm kỉ luật xuống mức thấp nhất góp phần xây dựng tổ chức đảng trong sạch vững mạnh, cơ quan, đơn vị vững mạnh toàn diện.

3. Kết luận

Công tác GDCT, nắm và giải quyết tư tưởng trong quản lí bộ đội ở đơn vị cơ sở là trách nhiệm của các cấp ủy, tổ chức Đảng, chính ủy, chính trị viên, người chỉ huy các cấp. Thực hiện tốt các biện pháp nêu trên sẽ góp phần nâng cao nhận thức chính trị, củng cố vững chắc trận địa tư tưởng của Đảng trong quân đội; bảo đảm cho Quân đội luôn là lực lượng chính trị tin cậy, lực lượng chiến đấu tuyệt đối trung thành với Đảng, Tổ quốc và nhân dân, nhiệm vụ nào cũng hoàn thành, khó khăn nào cũng vượt qua, kẻ thù nào cũng đánh thắng.

Tài liệu tham khảo

- [1] Cục Tuyên huấn, Tổng cục Chính trị (2013). *Kĩ yếu hội nghị rút kinh nghiệm công tác tư tưởng trong quản lí bộ đội ở đơn vị cơ sở 5 năm (2009-2013)*. NXB Quân đội nhân dân.
- [2] Cục tuyên huấn, Tổng cục Chính trị (2018). *Nâng cao chất lượng công tác tư tưởng trong quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay*. NXB Quân đội nhân dân.
- [3] Tổng cục Chính trị, Quân đội nhân dân Việt Nam (2013). *“Đề án đổi mới công tác giáo dục chính trị tại đơn vị trong giai đoạn mới”*.
- [4] Tổng cục Chính trị, Quân đội nhân dân Việt Nam (2016). *Quy chế giáo dục chính trị trong quân đội nhân dân và dân quân tự vệ Việt Nam số 438/QĐ-CT*.
- [5] Tổng cục Chính trị, Quân đội nhân dân Việt Nam (2014). *Thông tư số 104/2014/TT-BQP ngày 13/8/2014 quy định về chế độ, định mức tiêu chuẩn đời sống văn hóa tinh thần trong Quân đội nhân dân Việt Nam*.
- [6] Phạm Thị Thu Hằng (2018). *Nghiên cứu vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh về giáo dục trong quá trình xây dựng nền giáo dục mới ở nước ta hiện nay*. Tạp chí Giáo dục, số đặc biệt kì 1 tháng 5, tr 2-5.
- [7] Vũ Thị Hương Lý (2016). *Giáo dục chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh trong bối cảnh lịch sử ở nước ta hiện nay*. Tạp chí Giáo dục, số đặc biệt tháng 12, tr 75-78.